

NOVA PRAVDA

GLASILO NARODNO-SOCIJALISTIČNE STRANKE.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Gradsko št. 7, I. et.

Telefon št. 77.

Izhaja vsako soboto.

Mesečna naročnina: za tuzemstvo 6 Din, za inozemstvo 8 Din.

Inserati se računajo po velikosti. Cene so navedene v oglašnem delu.

Nova narodna skupščina.

Vlada je pri volitvah zmagala, vsaj tako trdijo ofic. poročila ministrstva notr. zadev. Opozic. blok je sicer pridobil na glasovih, vendar ne toliko, da bi lahko prevzel vladne posle. Z zmago vol. vlade se je tudi utrdila Pašičeva pozicija. Radikalni identitenti niso prodrli niti v enem volilnem okrožju ter je zaenkrat računati z enotnostjo radikalne stranke.

Opozicija je napram vladnim strankam v toliko na slabšem, ker ni enotna in je razkosana na več programatično nasprotujočih si strank. Do sedaj je združevala opozicijo predvsem negativna naloga, to je kako zrušiti PP. režim. Pri volitvah svoje najpoglavnejše naloge opozicija ni mogla izvesti. V Sloveniji in na Hrvaškem se je posrečilo potisniti PP. režim v manjšino. V Srbiji se pa Davidoviću ni posrečilo pridobiti z ostalimi opozicijskimi strankami odločilne uspehe. In ravno v Srbiji je pa bil ključ do razpleta notranje politične situacije.

Sicer za PP. vlado še vedno ni najbolj rožnat položaj v skupščini. Na razpolago ima le večino nekoliko glasov. Trajna vlada nacionalnega bloka bo šele tedaj mogoča, če bo za svojo politiko pridobil še to ali ono politično skupino.

Vlada bo morala računati tudi s tem, da se je večina Slovencev in Hrvatov izrekla proti hegemoniji Velešrbov. Večina Slovencev in Hrvatov je za upravno decentralizacijo in za polno enakopravnost vseh državljanov brez ozira na pokrajine, narodnost in veroizpoved. Naj je nacionalni blok tudi zmagal, absolutno ne bo mogel nikdar zanikati upravičenih zahtev ogromne večine Slovencev in Hrvatov. Ne bo mogel, če hoče, da se naša država konsolidira in da bo ljudstvo vsaj približno zadovoljno. Prav tako se bo moralo od strani iz javne uprave in iz političnega življenja korupcije, če hočemo veljati za državo, kjer preobvladuje poštenje, red in pravica.

Če bo nova vlada kratkoročno prežrla vse utemeljene zahteve velikih množic jugoslovanskega ljudstva, potem nimamo pričakovati v državi izmirjenja, ampak pomenijo volitve dne 8. februarja začetek novih notranje-političnih bojev, ki bodo državo stali še mnogo žrtev.

Neuspehi socijalističnega pokreta.

Socijalistične stranke so se udeležile minulega volilnega boja pod najtežimi okoliščinami. Pritisk vladajočih strank, težko ekonomsko stanje delavstva, razcep socijalističnih strank, oslabilenost političnih in strokovnih organizacij, vse to so vzroki, ki pojasnjujejo poraz delavskih kandidatov pri volitvah, dne 8. februarja. Seveda pa vse te okolnosti le pojasnjujejo poraz, nikakor ga pa ne opravičujejo. Menda je naša država edina v Evropi, ki ne bo imela v skupščini niti enega socijalističnega poslanca. Če v bivši skupščini sta bila samo dva srbska socijalno demokratična poslanca. Pri ravnanju minulih volitev so pa še srbski socijalni demokrati izgubili svoje zastopnike, tako da je sedanja narodna skupščina brez vsakega socijalističnega poslanca.

Če kje, bi v Sloveniji lahko socijalistične stranke dosegle častno parlamentarno zastopstvo. V Sloveniji je razvita industrija in je v raznih industrijskih centrih in mestih koncentrirano delavstvo, ki ima za seboj desetletno socijalistično organizatorno šolo. V Sloveniji so izvedene politične in strokovne organizacije socijalističnega delavstva in tudi ne manjka številnih zmognih delavskih voditeljev, ki so se desetletja trudili vcepiti delavstvu razredno zavest. Navzlic temu je pa Slovenija ne samo pri volitvah leta 1923, ampak tudi sedaj popolnoma odpovedala. Izvoljen ni bil niti eden socijalistični poslanec.

Še leta 1923. so dobili socijalisti v volilnem okrožju Ljubljana—Novo mesto 8410 glasov (NSS 1259, SSJ 1443 in Socijalistična stranka delovnega ljudstva 5708 glasov). Letos so pa dobili socijalisti le 5230 glasov (NSS 828, Čobal 895, Pastorek 715 in Makuc 2792 glasov). Torej nazadovanje za 3180 glasov. Še večje je pa nazadovanje, če primerjamo s sedanjimi rezultati volilne številke iz

Opozicija, ki se bo uveljavljala v bodoči narodni skupščini, bo morala nastopati s pozitivnim programom, zasledujoč stvarno kritiko. Opozicija bo morala v skupščini dati pobudo za rešitev raznih perečih gospodarskih, socialnih in kulturnih vprašanj, ki pri nas niso bila dosedaj niti načeta, kaj šele izvedena. Poglejmo druge države, ki so nastale na razvalinah bivše Avstro-Ogrske. Poglejmo Češkoslovaško, ki nam služi lahko za vzor, kaj se lahko napravi za državo in ljudstvo, če se parlament z resno voljo loti poštenega dela. Tudi toliko zaničevana Nemška Avstrija nam je lahko v marsičem za vzgled, kako se lahko izpelje notranje politične prilike v tir stalnega napredka in konsolidacije.

Delovno ljudstvo nima v skupščini nobenega zastopnika. Socijalistične stranke niso uspeli. Očigled neodločljivi rešitvi raznih socialnih vprašanj je velika škoda, da nima delavstvo direktnega vpliva na socialno zakonodajo. Toda navzlic neugodnemu položaju, da delavstvo v skupščini nima svojih zastopnikov, bo moralo delavstvo najti pota, da si ta vpliv pridobi vsaj indirektnim putem. Delavstvo bo moralo pričeti računati z realnimi dejstvi in bo moralo prenehati z neplodnim bratomornim medsebojnim bojem. Delavstvo hoče kruha, socialna in gospodarske zaščite in se bo moralo pred to kategorično zahtevo proletarijata umakniti vsako osebno spletkarstvo. Kdor se bo še naprej poigraval z delavstvom z brezplodnim teoretiziranjem in zavažanjem v borbo za neizvršljiva gesla, s tem bo delavstvo samo obračunalo. Dovolj je političnega tigranjanja, kajti nastopilo je iztreženeje tudi v širokih masah proletarijata.

Stopamo v novo razdobje državnega življenja. Če se tudi ni dosedaj vse izvršilo tako kot smo si želeli, ne smemo obupavati. Pošten mož se ne ustraši, če pogleda v oči še tako okrutni resnici. Energije, ki so bile preizkušene v nešteti trdih bojih, nikdar ne omagajo. Tudi v novem razdobju našega državnega življenja bomo šli vztrajno na delo. Kot doslej bomo imeli pri vsakem našem koraku v mislih dobrobit delovnega ljudstva in v srcu ljubezen do naše države. Zato glave po konci! Pošten in pravičen je naš boj!

leta 1920. Takrat so dobili socijalisti 18.909 glasov (NSS 2633, komunisti 9142 in socijalni demokrati 7134 glasov). Od leta 1920. so padli socijalistični glasovi za 13.679 glasov.

Leta 1923. so dobili socijalisti v mariborsko-celjskem volilnem okrožju 12.104 glasove (NSS 2090, SSJ 4280 in Soc. stranka delavnega ljudstva 5734 glasov). Letos so pa dobili socijalisti le 9498 glasov (Blok bratskega sporazuma, katerega jedro je tvorila NSS 2137, Mäderdorfer 1050, Korun 4099 in Makuc 2212 glasov). Socijalistični glasovi so nazadovali za 2606 glasov, oziroma še za več, ker je dobil blok bratskega sporazuma tudi nekaj nesocijalističnih glasov. Leta 1920. so dobili socijalisti 29.262 glasov (NSS 2365, socijalni demokrati 21.249 in komunisti 5648 glasov). Od leta 1920. so padli socijalistični glasovi za 19.764 glasov.

V celom so socijalistične stranke v Sloveniji nazadovale od leta 1920. za 33.443 glasov in sicer NSS za 2033 glasov, socijalni demokrati za 21.524 glasov in komunisti za 9786 glasov.

Katastrofalno nazadovanje imajo znamenoviti predvsem socijalni demokrati in za njimi pa komunisti. Še najmanj je prizadeta Narodno-socijalistična stranka, akoravno je tudi znatno utrpela na svoji moči.

Naša stranka je že pred volitvami predvidevala neuspeh socijalističnih strank, če ne nastopi delavski razred v eni fronti. Mnogo smo si prizadevali stvoriti enoten delavski blok, vendar je bil ves naš trud zaman. Bernotu se je zdelo neobhodno potrebno, da nastopi sam, prav tako Korunu, kot Makucu. Vsi so hoteli propasti, vsi so hoteli škodovati delavstvu. Dne 8. februarja so tudi dosegli to, kar so hoteli!

Akoravno so danes socijalistične organizacije razmajane, se bi vendarle z

enotnim nastopom dosegel uspeh. Moralna sila enotne delavske fronte bi vzdrnila delavske množice k odporosti, sigurnost uspeha bi privabila pod socijalistično zastavo tudi tiste, ki se ji danes izogibajo. Tako je pa socijalističen pokret dobil ponoven udarec.

Nekateri so mnenja, da so v naši državi trenutno v prvem redu aktualna državno-pravna vprašanja in da je socijalistična ideja podrejenega pomena. Do gotove meje je to res. Pozabiti se pa ne sme, da se državno-pravno vprašanje ne bo pri nas ugodno reševalo za delavski razred, če pri tem ne bodo sodelovali socijalistični zastopniki. V usodni zmoti so oni, ki menijo, da je vseeno, če zastopa delavski razred SLS, kot reakcijska meščansko-agrarna stranka, ali pa če zastopa delavske interese napredni socijalist. Delovno ljudstvo bo imelo to prav kmalu priliko spoznati, ko bo brez vpliva na socialno zakonodajo in na državne socialne institucije.

Mi narodni socijalisti bomo znali izvajati konsekvence iz dosedanjih volilnih rezultatov. Gotovo nam niti več na um ne pade, da bi še naprej rotli razne Makuce, Korune in Bernote, da prenehajo s svojo katastrofalno politiko. Našli bomo svojo pot, da bomo v danih razmerah lahko kar največ koristili delovnemu ljudstvu.

Pismo iz Maribora.

Maribor, 10. februarja.

Za blok bratskega sporazuma smo pričakovali večje razumevanje, ko je vendar jasno, da brez sporazuma ni mogoča konsolidacija naše države. V mariborsko-celjskem okrožju smo dobili skupno 2148 glasov. Dasi smo napram zadnjim volitvam v celoti za 58 glasov napredovali, z izidom ne moremo biti zadovoljni, ker je ideja bratskega sporazuma, kakor rečeno zasluzila več upoštevanja. Škodovalo pa nam je tudi to, ker je do bloka prišlo prepozno in smo imeli komaj mesec dni časa za agitacijo. V tem kratkem času nam ni bilo mogoče volilstvo v zadostni meri seznaniti z idejo. Drugi moment, ki ga je treba naglasiti, je ta, da se je Davidovičeva demokratska stranka, s katero smo bili v koaliciji, pri nas šele ustanovila in da se tudi naša stranka od zadnjih volitev še ni dovolj organizatorno okrepila. V tem pogledu mora biti znanprej drugače. Ili nam je takoj na delo, ne samo v mestih, ampak tudi na deželi tako, da bomo pri prihodnjih volitvah docela pripravljeni. Samo v delu je rešitev!

Četudi nismo dosegli pozitivnega uspeha, smo vendarle lahko zadovoljni, da smo združili tako častno število glasov na svoji listi. V mnogih krajih smo zasejali seme bratskega sporazuma, ki bo ktilo naprej in če bomo na tej podlagi nadaljevali, upoštevajoč to, kar smo rekli v začetku, je gotovo, da bomo kmalu tako pripravljeni na novo borbo, da bomo v njej s sigurnostjo lahko računali na uspeh.

Končno moramo poudariti tudi to, da smo bili mi edina stranka, ki se je v tem volilnem boju omejevala zgolj na idejni boj.

Taborci trdi, da narodni socijalisti sedaj povešamo oči. Nimamo nobenega vzroka za to. Nič ni nečastnega pasti v boju, ako si se v njem posluževal poštenih sredstev. Sicer pa v glasovih nismo nazadovali in nismo bili poraženi. Drugače stoji s samostojnimi demokrati, ki so vodili volilni boj z vladnim pritiskom in so vpregli v svoj voz tudi organizacije, ki se ne bi smele vmešavati v strankarsko borbo v korist ene stranke! Kljub temu so dobili samo en mandat, akoravno so trdili, da jih dobe najmanj tri.

Pri nas borbenost ni pojenjala in ni opaziti malodušja. Mi gremo še sedaj na delo za prihodnji volilni boj, kar po zadnjih volitvah žal ni bil slučaj. Zato smemo trdno upati na boljše bodočnost.

VSE CENJENE NAROČNIKE.

ki so že opetovano prejeli položnice s predpisanimi zneski, pa se jih niso poslužili, prosimo nujno, da nemudoma poravnajo zaostalo naročnino. — Uprava.

Volilni izidi v Sloveniji.

Volilno okrožje Ljubljana (mesto).

Volilni izid v Ljubljani je ta-le: dr. Korošec (SLS) 4366, Mohorič (Nacionalni blok) 4000, dr. Ravnihar (Narodna zajednica) 847, dr. Perič (SSJ) 479 in Makuc (komunisti) 427 glasov. Izvoljen: dr. Anton Korošec.

Narodna zajednica je dobila malo število glasov navzlic temu, da je bilo med volilnim bojem, na shodih in zapujskih zborih veliko razumevanja za njen nastop. Do zadnjega tedna je splošno prevladovalo mnenje, da se bo vršila glavna borba med dr. Korošcem in dr. Ravniharjem. Zadnji teden pred volitvami se je pa mnenje ljubljanskih volilcev bistveno preorientiralo.

Priznati se mora, da so organizirani zaupniki NSS (ki je nastopala v Narodni zajednici), napravili svojo dolžnost in so se disciplinirano ter požrtovalno udeleževali v volilnem boju. Podlegli so pa močnejšim agitacijskim sredstvom nasprotnikov, ki so razpolagali z razširjenim časopisjem in z velikimi materialnimi sredstvi. Nasprotniki so s svojim volilnim orožjem preobvladali javno mnenje. Nacionalnemu bloku in klerikalcem se je posrečilo prepričati ljubljanske volilce, da se vrši borba samo med Mohoričem in dr. Korošcem in da dr. Ravnihar nima izgledov na uspeh. To usiljeno prepričanje ljubljanskim volilcem je odločilo tudi izid volitev.

Klerikalci sami priznavajo, da nimajo v Ljubljani več kot 1800 svojih glasov. Razumljivo je bilo v nedeljo zvečer presenečenje, od kje so dobili naenkrat 4366 glasov. Izven dvoma je, da so za dr. Korošca glasovali volilci, ki se niso še nikdar in se tudi danes ne prištevajo pristašem Slovenske ljudske stranke. Za dr. Korošca so v pretežni večini glasovali predvsem komunisti in socijalni demokrati, katerih oficijelni kandidati sploh niso prišli v poštev za volilni uspeh. Tem glasovom so se priključili tudi oni naprednjaki, ki so hoteli glasovati za onega protifežimskega kandidata, ki je imel po

njihovem mnenju največ izgledov na uspeh.

V ilustracijo kdo je glasoval za dr. Korošca budi omenjeno, da je znan slučaj, da sta n. pr. »Sokol« s sokolskimi znaki ostentativno vrgla svoje kroglice v dr. Koroščevo skrinjico.

Tudi samostojni demokrati ne morejo računati, da imajo v Ljubljani 4000 svojih pristašev. Samostojni demokrati imajo v Ljubljani svojih 2500 glasov, na katere lahko v vsakem slučaju računajo. Vse ostalo kar so dobili, gre na račun pred volitvami razširjenega mnenja, da je v Ljubljani mogoča zmaga samo za klerikalca ali samostojnega demokrata. Ljubljanski napredni, odločno protiklerikalni volilci so se odločili potem za samostojnega demokrata. Pripomniti je, da je pod utisom možnosti klerikalne zmage tudi dr. Ravniharja zapustilo večina volilcev, ki so spadali v krog njegove politične skupine v radikalni stranki, oziroma v bivši narodno - napredni stranki.

Srednja linija narodne zajednice ni našla razumevanja med ljubljanskimi volilci. Odločevala sta dva ekstrema: klerikalno - protirežimski in protiklerikalno - režimski. Z malo večino je zmagal klerikalni protirežimski kandidat.

Dvomimo, če so ljubljanski volilci dobro izbirali in dvomimo, če je bilo najmodrejšje, da so obrnili hrbet narodni zajednici, ki bi z zmago svojega kandidata prav lahko izpolnila vse zahteve onih naprednih volilcev, ki so volili dr. Korošca in onih protirežimskih volilcev, ki so volili vsled svojega protiklerikalnega stališča Mohoriča. Toda opustimo rekriminacije. Volja ljubljanskih volilcev je bila zaenkrat izrečena z izidom volitev dne 8. februarja. Samo da se ta v naglici in nepremišljenosti izražena volja volilcev ne bi že v doglednem času slabo obnesla za belo Ljubljano in za vse tiste, ki vidijo rešitev v — dr. Korošcu. Sicer je pa mogoče neobhodno potrebno razočaranje, da se najde — resnico.

Volilno okrožje Ljubljana—Novo mesto.

Okraj	SLS	dr. Korošec	Narod. blok	dr. Žerjav	S. R. S.	Pucelj	S. R. S.	Prepeluh	D. R. R. S.	Makuc	S. R. S.	Winn	M. S. S.	Horčič	S. S. J.	Čobal	S. S. J.	Pastorek
Črnomelj	2082	632	478	781	48	72	11	4	18									
Kamnik	5390	675	636	111	180	18	23	15	22									
Kočevje	4854	841	580	645	53	22	82	22	28									
Kranj	6678	1640	699	380	252	34	121	181	80									
Krško	4867	751	1746	998	191	34	48	25	22									
Litija	4670	667	560	128	602	65	128	139	44									
Ljubljana okolica	8120	1447	1381	266	749	45	64	301	23									
Logatec	2337	1392	293	315	72	6	119	17	23									
Novo mesto	4859	940	1877	460	107	59	72	28	25									
Radovljica	3582	1422	462	50	539	31	160	163	248									
Skupaj	47.939	10.410	8.712	4.034	2.762	386	828	895	533									

Izvoljenih: SLS 8 poslancev, SKS 1 poslanec (Pucelj), Narodni blok 1 poslanec (dr. Žerjav).

Volilni izidi v Zagrebu in Beogradu.

V Zagrebu so dobili Davidovičevi 1559, frankovci 882, samostojni demokrati 2407, pučka stranka 248, komunisti 941, Šurmin 341, socijalisti 235, radičevi (Trumbić) 16.299 in Šafar 136 glasov. Oba mandata odpadeta na radičevce in sta izvoljena dr. Trumbić in ing. Košutić.

V Beogradu so dobili od 18.299 oddanih glasov radikali 9412, Davidovič 5994, dr. Grisogono 997, zemljorodniki 78, republikanci 501, Nastas Petrović 102, socijalisti 349 in nacionalisti 1049 glasov. Izvoljena sta dva radikalna poslanca. Davidoviču je manjkalo po volilnem redu okrog 100 glasov, da bi bil izvoljen. Davidovič je bil izvoljen v Črni gori. Na tretjem volilnem okraju je kandidiral Davidovič v sornorskem okrožju, kjer mu manjka do izvolitve okrog 80 glasov. Kakor se vidi, volilna geometrija ni bila najugodnejša za Da-

vidoviča. Izvoljen bi moral biti pravzaprav v vseh volilnih okrožjih, a je bil samo v enem.

ELITNI
KINO MATICA
LJUBLJANA
Kongresni trg

Volilno okrožje Maribor - Celje s Prekmurjem.

Volilni okraj	S.L.S. Maribor	S.L.S. Celje	Harbur	Narod. blok	Pivko	Zagorci	S.L.S. Preloj	O.I.R.S. Maribor	Harbur	S.L.S. Kranj	S.L.S. Ljubljana	S.L.S. Ptuj	S.L.S. Šmarje	S.L.S. Šmarje
Brežice	2477	1090	15	417	16	674	78	56	36	146	4	59	3	54
Celje	5621	497	19	1223	25	466	88	499	79	614	15	127	7	330
Dolnja Lendava	1668	2054	336	551	26	16	8	21	200	29	98	11	29	94
Konjice	2239	164	9	334	17	73	23	427	11	97	4	13	6	17
Laško	3139	274	15	785	29	126	1107	65	30	204	10	160	9	57
Ljutomer	3723	262	19	561	14	440	27	641	63	24	6	6	4	49
Maribor, desni breg	3636	1437	20	598	30	216	281	436	128	550	63	102	11	156
Maribor, levi breg	7134	1828	29	1299	52	326	207	1033	288	856	18	42	21	687
Mozirje	1839	280	18	217	15	17	—	1	2	13	3	20	—	64
Murska Sobota	2622	4385	1438	948	47	22	25	126	58	79	48	18	74	297
Ormož	2620	250	9	463	12	207	9	34	20	12	1	2	4	18
Prevalje	1156	503	4	188	16	11	71	70	58	642	13	178	5	45
Ptuj	5113	1453	21	532	21	358	34	399	78	231	58	21	7	69
Slov. Gradec	3583	718	23	586	21	112	57	428	27	566	13	260	8	157
Šmarje	4138	1197	54	557	29	551	97	111	10	35	1	31	5	43
Skupaj:	52.678	16.392	1999	9239	370	3615	2212	4347	1088	4099	355	1050	193	2137

Izvoljenih: SLS 11 poslancev, Radičeva stranka 3 poslance, Narodni blok 1 poslanec (dr. Pivko).

Izid volitev v državi.

Dne 10. februarja je notranje ministristvo objavilo rezultate o volitvah in odpade po tej objavi na radikale 140, samostojne demokrate 22, Davidovičeve demokrate 36, Korošcu 20, Spahu 15, Radiču 68, Nemcem 5, zemljoradnikom 5, črnogorskim federalistom 3 in džemijetu 1 mandat. Iz uradne objave sledi, da je vlada dobila večino 162 mandatov. Značilno je, da je vlada izdala več komunikacij o izidu volitev, ki so si pa o številu mandatov nasprotovale. Prvotno so celo vladni komunikaciji trdili, da je dobil nacionalni blok skoraj 180 glasov večine, pozneje je pa vlada v svojih uradnih komunikacijah retirirala. Opozicija je takoj po izidu volitev trdila, da je vlada poražena in da so opozicijske stranke dobile velike več glasov, kot pa nacionalni blok. Vladi se danes nima točnega poročila o izidu volitev in je tudi zadnja objava notranjega ministristva o številu mandatov, ki pripadajo posameznim strankam, nezanesljiva.

Na podlagi ugotovitve notranjega ministristva dne 10. februarja ima vlada 5 glasov večine. Vsekakor zelo majhna večina, s katero bo težko vladati. Vladi nacionalnega bloka si hoče iz zadrege pomagati na ta način, da bo verifikacij-

ski odbor razveljavil nekatere mandate Radičeve stranke. Vladi, oziroma verifikacijski odbor namerava razveljaviti mandate vseh onih Radičevih poslancev, ki so obtoženi po zakonu o zaščiti države. Na ta način bi bila vladna večina znatno ojačena.

Pašić-Pribičevićeva vlada je odločena še naprej voditi dosedanje politiko. Rekonstrukcija kabineta se ne bo izvršila pred sklicanjem narodne skupščine, ki mora najkasneje zborovati 1 mesec po izvršenih volitvah. V vladi se nahajajoča ministri dr. Surmin in Drinković nista bila izvoljena. Vsled tega sta podala predsedniku vlade demisijo, katere pa ni sprejel z motivacijo, da ima sedanja vlada svoj mandat do sklicanja skupščine in da dotlej tudi dr. Surmin in Drinković ostaneta lahko v vladi. Kakor se poroča, bodo imeli v novi vladi samostojni demokrati 3 portefe, ostale pa radikali.

Opozicija je medtem sklicala konferenco v Beograd, kjer se bodo šefi opozicijskih strank pogovorili o nadaljnji taktiki in uredili medsebojne odnose v skupščini. Na sestanku opozicijskih šefov se bo tudi razpravljalo o tem, kako so se izvedle volitve v državi.

O „svobodi“ volitev.

Iz časopisnih poročil prinašamo podatke, da si bodo čitatelji napravili sliko o svobodi, pod katero so se vršile volitve 8. febr. zlasti na Hrvaškem, v Bosni, Vojvodini in v Srbiji. Na podlagi tega bo vsakomur jasno zakaj je stranka džemijeta skoraj popolnoma izbrisana in na kak način so zemljoradnike popolnoma decimiral.

V Negotinu je n. pr. več Davidovičevih skrinjic na volišču zginilo.

V Jezerju se je vsled nasilstva orožnikov razvil pravcati boj na volišču s seljaki. Pri tem so bili 3 seljaki ubiti, 6 pa je bilo ranjenih.

Prav tako se je vršil boj med orožniki in seljaki v Svetem Ivanu Zelini, kjer so bili 4 orožniki ranjeni.

V več krajih so odgnali orožniki čuvarje skrinjic na volišča. V Velikem Trgovu pa se jim je čuvar Radičeve skrinjice Torn, ki je bil kandidatov namestnik, kratkoma zoperstavil. Orožnik je moža ubil kar na mestu v volilnem lokalu.

Na voliščih po Hrvaškem in v Slavoniji ponekod sploh ni bilo varuhov skrinjic, ker so jih aretirali in zaprli še dan pred volitvijo. Tam so se godile velike sleparije. Na več krajih so kratkoma pretrpeli kroglice iz Radičevih skrinjic v režimske. Navajamo po »Slovenec« tak konkreten slučaj iz Petrinje. Ko se je namreč predsednik volilne komisije odstranil iz lokala, je vanj udrl običajni komisar in pretrpel kroglice iz Radičeve skrinjice v radikalno. Tako so tam Radičevci dobili samo 69 glasov, ko so jih zadnjič imeli 500, radikali pa 450, ko so jih zadnjič imeli samo 17.

V županiji Belovar in Varaždin so orožniki kratkoma ustavljali kmete, da niso mogli na volišče. To je dokazano s pričami.

Po nekod so morali predsedniki volilnih komisij ustaviti za par ur volitve in jih nadaljevati po noči in to samo vsled nasilnega terorja gotovih organov in njihovih pomagačev. Slučaj v Bosiljevem in Vrhovskem.

V Karlovcu imajo s podpisani dokumenti, da so kmetje oddali za Radiča toliko in toliko glasov, a v skrinjicah se jih je ob sklepu naštel veliko manj.

V Bosni so nastopali za blokaše četniki in Srnaoci, ustavljali so muslimane in jim zapirali dostop na volišče. V Gračanici pa so se ti ljudje nasilju uprli in prišlo je do poboja. Tudi tu so volitve ob 5. uri popol-

dne končali ter jih nadaljevali potem od 10. ure ponoči do 5. ure zjutraj.

Časopisi doznajajo, da so v sarajevskem okrožju glasovali tudi mrtvi. Trdijo, da je bilo oddanih do 1000 mrtvih glasov in da sta v Sarajevu dva predsednika komisije pustila aretirati več oseb, ki so glasovali na imena mrtvih.

Sleparije in zločini iz južne Srbije se pridejo na dan. Tam so glasovi džemijeta zginili. Kjer je bilo prej 8 ali 10 tisoč glasov, so jim sedaj pustili samo kakih 10 glasov, dasi je znano, da noben pristaš te stranke ni dal radikalom ali sam. demokratom svojega glasu, ker jih v pravem pomenu besede sovražijo.

Značilno je tudi to, da 10. t. m. zjutraj iz Makedonije še ni bilo nikakih poročil o izidu, pa so vendar vladne stranke vse tamošnje mandate že vzele sebi v dobro, dasi je znano, da tam ni bilo za nje terena za ugodne izgleda.

V Vojvodini so se odlikovali pri tej umetnosti posebno Pribičevićevi, zlasti v krajih manjšin. Pravijo, da se bodo vršile tam še enkrat volitve, ker se je pustilo na volišča samo ljudi z legitimacijami Pribičevićevcev. Kot slučaj navajamo, da je to predlagal predsednik volilne komisije v Subotici glavnemu volilnemu odboru — g. kasacijski svetnik Putnik.

Tako tam v od nas oddaljenih krajih. Kako se je vršilo pri nas, tega za enkrat ne bomo popisovali, saj je to videl marsikdo, kdor je hotel in se je zanimal. Zbiramo pa podatke tudi za naše kraje. Prav nesramno je bilo podkupovanje ubogih ali pa nerazsodnih ljudi z denarjem ter bi tu najlože govorili o Judeževih groših. Prav poseben je bil pritisk na gotove sloje od strani visoko stoječih gospodov in direktin ukazi, da morajo na volišče in oddati glas prvi skrinjici. Na volišču pa se je vršila kontrola, kam je padla kroglica.

Pa dosti danes! Tako bi se volitve ne smele vršiti, ker to ni svoboda in tudi volitve niso tajne.

Našim rodbinam
pripočamo našo pravo
domačo KOLINSKO
ČIKORIJU, izvrsten
pridatek za kavo.

IZ STRANKE.

Volilci! Tovariši!

Načelstvo Narodno-socialistične stranke se zahvaljuje vsem tovarišem za požrtvovalno delo, ki so ga izvršili v najtežjih okoliščinah o priliki volitev dne 8. februarja. Navzlic pritisku z nasprotne strani so naše organizacije storile svojo dolžnost in so šle odločno in vztrajno v boj za strankino načelo. Nismo dosegli takih uspehov, kakor bi jih bilo želeli. Trenotni neuspeh naj ne straši nikogar. Tovariši! Pojdite zopet pogumno na delo, da razširite našo organizacijo in ustvarite vse predpogoje za bodoči uspešni nastop.

Načelstvo Narodno-socialistične stranke.

Celjsko okrožje.

Krajevna organizacija v Celju poziva tem potom vse tovariše, ki še niso storili svoje dolžnosti, da plačajo članske prispevke tovarišu blaginiku, ki se ga najde v njegovi pisarni cel dan. Ker dosedanja pozivi niso imeli uspeha, a moramo in hočemo imeti v vsakem oziru red tako v knjigah in računih, kakor glede dolžnosti glasom organizacijskega reda in ker smo člani pri mnogobrojnih sestankih in raznih prilikah opetovano opozorili, da storijo svojo dolžnost, upamo, da bode ta apel zadostoval. Kdor hoče biti organiziran član, ta bo storil svojo dolžnost ne le glede plačanja minimalnega prispevka, ampak tudi v vsakem drugem oziru. Kdor ne izvršuje prevzetih dolžnosti in ne plača letnega prispevka in strankinega davka, kar vse skupaj znaša za celo leto itak le borih 17 Din, tisti ni član in nima članskih pravic, niti pristopa k sestankom, zborovanjem in občinim zborom. Ako pa je kak zaveden pristaš stranke mnenja, da je mogoče napraviti izjemo, ali če začasno vladajo okoliščine, vsled katerih mu ni mogoče zadostiti svojim prevzetim obveznostim, potem naj se dotičnik primerno zglaši pri blaginiku in pove vzroke, ki se bodo gotovo drage volje vpoševali. Sam pa si izjem ne more nihče dovoljevati ter veljajo organizacijske obveznosti za vse tovariše brez izjeme enako. Tozadevno bomo postopali brezobzirno in dosledno.

Celjska krajevna organizacija je storila po izvršenih volitvah in radi dogodkov pri istih važne sklepe, ki se bodo v bodoče izvedli. Sklicala bode tudi v najkrajšem času izredni občni zbor, h kateremu bodo imeli pristop le oni člani, ki so do tistega časa plačali v roke blaginika strankin davek in pa zastale in tekoče redne prispevke, kar naj tovariši resno upoštevajo.

Strankin davek in letni članski prispevki.

Krajevne organizacije morajo pobrati vsako leto od vsakega organiziranega člana po 5 dinarjev ter izročiti ta znesek načelstvu osrednjega izvrševalnega odbora v Ljubljani. Teh 5 dinarjev tvori strankin davek.

Redni članski prispevek pa znaša mesečno po 1 Din, torej celoletno 12 dinarjev.

Mariborsko okrožje.

Krajevna organizacija NSS v Mariboru vabi na članski zborovanje, ki se bo vršilo v soboto, dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani pri »Jadrancu«, Rotovski trg. Vabimo tovariše, da se tega zborovanja zanesljivo udeležijo, ker se bo na njem razpravljalo o bodočem našem delu. — Odbor.

ČEHOSLOVAŠKA.

V čehoslovaškem ministristvu za socialno politiko se pripravljata dva nova načrta socialne zakonodaje in sicer nova k zakonu o delavskih odborih v tovarnah in zakon o delavskih dopustih. Zakon o delavskih dopustih je spojen z zakonito regulacijo cerkvenih in državnih praznikov v Čehoslovaški. — Češko Slovo javlja, da je ugotovljeno, da so nekateri uradi v Čehoslovaški stali v službi Habsburžanov, katerim so razni vplivni državni uradniki dovoljevali razne koncesije na posestvih, ki se nahajajo na Slovaškem. V tej protidržavni aferi bodo posebno kompromitirani zastopniki češke klerikalne stranke. — »Tribuna« poroča, da bo odstopil soc. demokratični minister za socialno politiko Haberman. Za njegovega naslednika je določen znani češki socialni politik dr. Leo Winter.

GRSKO-TURSKI SPOR.

KEMAL - PAŠA.

Med Grčijo in Turčijo je nastal resen spor vsled tega, ker je angorska vlada Kemal-paše izgnala iz Carigrada grškega patrijarha. Izgon grškega patrijarha iz Carigrada je političnega značaja in nadaljevanje turške ofenzivne politike proti Grčiji. Ko je izbruhnil spor med Grčijo in Turčijo radi izгона patrijarha je izgledalo, da bo med obema državama izbruhnilo vojno razpoloženje. V svet so se celo raznašale vesti, da je Grčija mobilizirala del svoje vojske. Vesti so se pa izkazale kot pretirane in o oboroženem nastopu med obema državama niti govora ne more biti. Spor se bo razrešil pred Zvezo narodov.

Bratstvo v Kotredežu priredi veliko predpustno veselico, ki se vrši dne 15. t. m. v prostorih g. M. Uraniča v Potoški vasi. Začetek točno ob 4. uri pop. Spored: godba, ples, šaljava pošta in dr. Vstopnina 5 Din. — Sodeluje kvartet Uranič. Vabljeni so vsa sosednja bratska društva, da se udeležijo prireditve v čim večjem številu.

»Bratstvo« Loke pri Zagorju. V nedeljo, dne 15. t. m. ob 3. uri popoldan se vrši v društvenem lokalu na Lokah izredni občni zbor tukajšnjega »Bratstva«. Dnevni red običajen. K množestvilni udeležbi se vabijo vabi. Sosednja društva se napošna, da se zborovanja udeležijo po svojih zastopnikih. — Odbor.

Bratstvo v Zagorju ob Savi priredi v nedeljo 22. t. m. ob 7. uri zvečer v vseh prostorih kavarne Müller veliko pustno veselico z maskarado in šaljivo pošto. Opozorjamo tudi na to veselico člane NSS in

BULGARIJA.

V Savezu zemljoradnikov je nastal razkol. V Savezu obstojata sedaj dva izvrševalna odbora, eden izmed njih dela v soglasju z emigranti in komunisti, dočim se drugi izreka proti vsaki zvezi z njimi. — V Sofiji je policija odkrila protivladno zaroto, katere niti vodijo do Prage. V vseh je bilo najdeno večje število revolucionarne literature, pozivov in inštrukcij iz Prage. Našlo se je tudi skrito orožje. Policija je aretirala večje število pristašev Stambolijskijeve zemljoradniške stranke.

TAJNI DOGOVOR MED JUGOSLAVIJO, BULGARIJO IN RUMUNIJO.

Po vesteh iz Carigrada je tamošnji list »Tevhit« objavil tekst tajnega dogovora med Jugoslavijo, Bulgarijo in Rumunijo, ki je bil sprejet o priliki zadnjega poseta ministrskega predsednika Cankova v Beogradu. Po tem dogovoru se odreka Bulgarska aspiracijam na Makedonijo in priznava historično pravo Srbije na teritorij nekdanje stare Srbije. Bulgarska se obvezuje, da bo nastopila proti makedonskim borbenim organizacijam. Nadalje priznava Bulgarija Jugoslaviji pravo na Solun. Nasprotno se je Jugoslavija napram Bulgarski obvezala, da ne bo trpela na svojem teritoriju agitacijo bulgarskih emigrantov, pristašev Stambolijskega. Rumunija se obvezuje, da bo podpirala Bulgarsko pri njenih zahtevah v Traciji. Bulgarija in Jugoslavija se pa po tem tajnem ugovoru obvezujeta, da bode ta podpirali Rumunijo v vprašanju Besarabije.

V Sofiji so vest carigradskega lista takoj demantirali, vendar pa je demanti tako nejasen, da mu ni pripisovati velike verjetnosti.

UKINJENO FRANCOSKO POSLANISTVO V VATIKANU.

Francoska zbornica je sprejela vladni predlog s 314 glasovi proti 250, da se ukine francosko poslanstvo v Vatikanu. Obenem je bil sprejet predlog, da bo Alžacija imela še naprej v Rimu posebnega zastopnika, za katerega je predviden v proračunu poseben kredit.

SOVJETSKA RUSIJA.

Kakor smo že poročali, je moral Trockij odložiti glavno zapovedništvo rdeče armade. Za njegovega naslednika je imenovan Frunze, ki je te dni prevzel službo ljudskega komisarja za vojno SSSR. Pri tej priliki je izdal Frunze na armado proklamacijo, v kateri pravi, da mora rdeča vojska izvršiti oporoko svojega voditelja Ljlenina. Utrditve Zveze delavcev in kmetov zagotavlja zmago rdeči vojski, ki temelji na obrambi domače zemlje.

O stavkah in izporih.

(Iz knjige »Soc. zakonodaja dr. S. S.)

Stavka (štrajk) ali delavska vstaja v narodno - gospodarskem smislu je skupna vstava delavcev v enem ali več podjetjih od strani delavcev, tako da je redno obratovanje onemogočeno ali vsaj izdatno moteno, v namenu izsiliti od podjetnika za delavstvo ugodnejše pogoje.

Izpor (lockout) je ustavev obratovanja po podjetniku, da bi prisilil delavstvo delati pod najugodnejšimi pogoji.

Oboje, stavka in izpor, je bojno sredstvo in ima namen nasprotne oskudnosti: oškodovanje je naravnost namen in ne samo spremljevalna okolnost. Z gospodarskim oškodovanjem hoče tako podjetnik kakor delavec vplivati drug na drugega ter ukloniti vsi nasprotnika, da pristane na stavljenе zahteve.

Stavke se ločijo v:

- ofenzivne,
- defenzivne in
- simpatijske stavke.

Z ofenzivno stavko hoče delavstvo doseči bodisi višjo mezdno ali skrajšanje delovnega časa, ki so v zvezi s službenim razmerjem stavkajočih. Defenzivna stavka ima namen, odbiti neupravičene napade na delavske pravice, bodisi da hoče podjetnik znižati delavske mezde, podaljšati delovni čas ali vobče uvesti nekaj, kar bi oškodovalo delavske interese.

Simpatijska stavka je izraz delavske solidarnosti; njen namen je izključno podpirati delavstvo, zaposleno v drugih industrijskih ali obrtnih, odnosno prometnih panogah v boju za doseganje njegovih pravic.

Stavka in izpor je ostanek prirodnega prava, prava moči in sile. Kdor je močnejši, zmaga in kdor zmaga, diktira pogoje nasprotniku, ki se mora ukloniti rad ali nerad. Uspehi stavk in izporov so izrednim potom pridobljene dobrine, do katerih ima zmagovalec popolno in izključno pravico po prirodnem in po državljanskem pravu.

Glede stavk in izporov veljajo v naši državi nastopne zakonite določbe:

1. Kalicijski zakon z dne 7. aprila 1870, drž. zak. avstr. 43, ki določa v § 2:

»Dogovori delodajalcev, ki nameravajo z ustavitvijo obrata ali z odpustom delavstva doseči znižanje mezde ali vobče neugodnejše pogoje za delavstvo (izpor), dalje dogovori delojemalcev, ki nameravajo s skupno ustavitvijo dela izsiliti od podjetnikov višjo mezdno ali vobče ugodnejše pogoje (stavka) ter končno dogovori glede podpiranja onih, ki vztrajajo pri navedenih dogovorih, ali glede oškodovanja onih, ki bi se temu izneverili, nimajo pravno nikake moči in veljave.«

Ko bi se torej pogodili podjetniki ali delavci, da plača tisti, ki bi omenjene dogovore kršil, gotovo svoto denarja, t. j. konvencionalno kazen, bi se pogodila svota v tem, slučaju ne mogla izterjati sodnim putem, ker proglašajo kalicijski zakon take dogovore za pravno neveljavne.

Osebnostna zaščita, ki jo nudi vobče že kazenski zakon, je v koalicijskem zakonu v gotovih smereh širša in močnejša, kar sledi iz §§ 3 in 4, ki se glasita:

»Kdor z grožnjo ali silo ovira ali skuša ovirati delodajalca ali delojemalca pri izvrševanju svobodnega odločevanja, delo dati ali sprejeti v namenu, da se v § 2 omenjeni dogovori sklenejo, razširijo ali siloma izvrše, je kriv, če ni njegovo dejanje kaznjivo po strožjih kazenskih določbah, prestopka in se kaznuje pri sodiščih z zakonom od 8 dni do 3 mesecev.«

Določbe §§ 2 in 3 tega zakona veljajo tudi za dogovore obrtnikov v to svrhu, da se zviša cena blaga na škodo prebivalstva (karteli, trusti).

Podobne določbe vsebuje tudi zakon o zaščiti javne varnosti in reda v državi z dne 2. avgusta 1921, objavljen v Uradnem listu za Slovenijo št. 95 iz leta 1921, ki veli v členu 11:

»Osebe, ki poizkušajo druge osebe zadržati od dela, se kaznujejo z zaporo do 6 mesecev, ako ne preha njih postopanje v težje kaznjivo dejanje.«

Ako se take osebe takoj na poziv oblasti ne razidejo s kraja, kjer so se nedopuščno zbrale, se kaznujejo z zaporo do leta dni in v denarju do 3000 dinarjev.«

Oba zakona ščitita svobodo samoodločbe posameznika. Pri presojanju vprašanja da-li so bila srestva grožnja ali sile, vobče način zadrževanja od dela, zadostna za uklonitev volje, pride vedno v poštev individualni moment. Grožnja in nasilje pa ne sme iti nikoli tako daleč, da bi nastal dejansko položaj izsiljevanja, sicer ni več prestopka nego zločin, ki se ne kaznuje po tem, marveč po kazenskem zakonu z občutnejšo kaznijo.

Po koalicijskem zakonu in po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda je kaznjivo izključno le nasilno postopanje, bodisi zoper oblastne organe, če pozovejo k razidu v slučaju nedopustnega zbiranja.

Če se sklene z glasovanjem na javnem zborovanju, da stopi celokupno delavstvo v stavko, ni dejanskega stanja prestopka v smislu navedenih zakonov in ne more biti nihče kaznoan. Vobče se more reči, da stavkajoči zaradi tega, ker stavkajo, niso kaznjivi, — stavka kot taka je neizogibno zadnje bojno sredstvo za doseganje in obrambo delavskih interesov, — kazensko se zasleduje le zaradi nasilja, ki se navadno ob stavkah dogaja.

Politično oblastvo pa ima pravico nastopiti zoper stavkajoče, ki se niso v ničemer pregrešili ne zoper koalicijski zakon ne zoper zakon o zaščiti javne varnosti in reda. Avstrijski obrtni red določa v § 85 sledeče: »Če zapusti pomožen delavec imetnika obrti predčasno, brez zakonitega vzroka, zakrivi prestopko obrtnega reda in naj se kaznuje po določbah tega reda. Vrhutega ima imetnik pravico, pomožnega delavca po oblastvu prisiliti, da se vrne na delo za čas, kar ga še manjka in zahtevati povračilo za storjeno škodo.«

(Nadaljevanje sledi.)

Kdaj bomo izpregledali?

Pod tem naslovom prinaša »Naš Glas« glasilo »Srednje zveze javnih namestencev in upokojencev v Ljubljani« članek, ki ga prinašamo v celoti.

»Ne vemo še, kakšen je izid volitev z dne 8. feb. in kateri stranki bo pripadla častna naloga — trgale so se zanjo prav vse — da bo rešila vprašanje državnih nastavlencev. Toda naj bo izid te ogabne nasilnosti, združene s prevarami in s kršenjem zakonov, kateri so nadedli ime »politični boj«, kakršenkoli hoče, eno nam je pokazala sedanja volilna borba bolj jasno, kakor vse prejšnje, to namreč, da so organizacije državnih nastavlencev popolnoma odrekle. Nikdar prej ni bilo toliko neupravičenih upokojitev, premeščenj itd. med državnimi nastavnimi, kakor v prejšnjih mesecih. Toda sprito vseh teh persekucij so ostale organizacije mirne, potuhnjene, kakor da se jih vse to tiče. Noben protest ni prišel niti od najvišje inštanice naših organizacij, od Glavnega Saveza. Zakaj? — Funkcionarje organizacij je očitno prevzel strah, da bi jih ne zadela enaka zla usoda kakor njihove tovariše, ako bi se postavili v obrambo preganjanih. Pokazalo se je, da organizacije državnih nastavlencev niso sposobne za zaščito najbolj primitivnih, materijalnih interesov službenecv in njihovih pravic, katere jim garantira zakon. Ali imajo organizacije še zmisel? Ali ni boljše, da gre državnemu uslužbenstvu v vrste one politične stranke, ki ima moč, oblast in vladno? Žalostno je, da mora priti človek do takšnih sklepov.

Uprava Glavnega Saveza se je prestrašila upala sklicati letne skupščine. Kako naj apala sklicati letne skupščine. Kako naj imenujemo tako postopanje? Pisati spomence, naštevati zahteve, pretiti s skrajnimi konsekvencami — a pri tem kloniti takoj, kakor hitro pride najhujši migljaj iz vrhov vlade, potem se vse spomence in zahteve in pretuje le udarec v vodo. Spomence in zahteve ne upošteva nihče, konsekvence se ne plaši živa duša, ker so vse naše pretnje toliko vredne kakor našemljena figura v koruznem polju, katere se prestrašijo vrabci, a drug nihče.

Šest let se poslužujejo organizacije državnih nastavlencev sredstev, ki so se v teku vse te dobe izkazala kot brezuspešna. Ali ne zato, ker morda niso sredstva dobra in pravilna, temveč edino za to, ker oni, na katere smo se obračali, predobro vedo, da je za temi sredstvi prazen nič: respekt pred našimi organizacijami ni, ker so bili voditelji teh organizacij poslušno orodje onih, od katerih so karikoli zahtevali, in ker v naših vrstah ni solidarnosti. Solidarnost se je umaknila partizanskemu kortsiranju. Da je prišlo tako daleč, temu je vzrok popolnoma napačno pojmovanje značaja našega vprašanja: naše vprašanje je socialno in ekonomsko vprašanje, a ne politično vprašanje, še manj pa strankarsko politično vprašanje. Vseled tega ga lahko reši le enotna, močna organizacija, a ne partizanska klika in ne politična stranka.

Ako so imeli vladajoči oblastniki napačno naziranje o državnih nastavljenic, naziranje namreč, da smo nastavljeni vlade, a ne nastavljeni države, potem je bila prva dolžnost organizacije in predvsem uprave Glavnega Saveza, da ne sledi takšnemu naziranju. Brez odporne sile, brez stanovske samozavesti, brez solidarnosti — takšno je danes državnemu uslužbenstvu v naši državi, igrača v rokah vsakokratne vlade. Tudi v drugih državah se menjajo vlade — seveda ne vsake tri mesece kakor pri nas — a uradništvo ostane na svojih mestih in vrši svojo službo dalje po zakonih, a ne po partizanski volji ministrov.

Vsak državni nastavljenec ima svobodo političnega prepričanja, nobena organizacija nima pravice, da mu diktira politično prepričanje. Ali stanovska organizacija ne sme imeti najhujših političnih barve, ker ima samo eno nalogo, da zastopa interese svojih članov, pa naj bodo ti črni ali rdeči, beli ali zeleni. Skupnost interesov nas veže, a to glavno načelo stanovske organizacije je pri nas tako daleč v ozadju, da se komaj še vidi. Stanovska organizacija se ne bori za politična načela, ne za politično moč, zato ne sme biti nikdar orodje v rokah politične stranke, pa če bi imela ta še tako lep program. Namen stanovske organizacije je, da se bori za ekonomsko izboljšanje svojih članov, da se bori za njihov dober socialni položaj, a ne da hlapčuje profesionalnim politikom.

Nekoliko statistike o brezposelnosti. Koncem leta 1924 je bilo brezposelnih: V Franciji okrog 11.000, v Avstriji 135.000, na Poljskem 155.000, v Nemčiji 430.000, v Italiji 130.000, v Rusiji 1.300.000, v Angliji 1.120.000, v Kanadi samo 10.000, v Avstraliji 35.000 in v naši državi še ni znano. Bo pa tudi precejšnje število.

Razpis službe. V Celju je pri okrožnem sodišču razpisano mesto višjega pisarniškega predstojnika. — Prošnje morajo biti vložene do 1. marca pri predsedstvu okrožnega sodišča v Celju in sicer predpisanim službenim putem.

Cestitamo! — Tovarišu Pircu, novinarju v Mariboru čestitamo k njegovi 25. letnici. — Še mnogo let!

Dober nasvet! — Slov. Narod bi svetovali, naj bo malo bolj previden in naj nikar preveč ne brea sedaj po volitvah, še manj pa grozi in denuncira naše ljudi. — Slov. Narod naj se zaveda, da so tudi naši pristaši jugoslovanski državljani in da tudi za nje velja naša ustava in naši zakoni. Slov. Narod naj bo prepričan, da bomo vsakogar znali braniti proti vsem izpadom, pa najsi pridejo od te ali one strani. — Pač žalostno, da smo zašli tako daleč, da se je pričelo javno z osebnimi grožnjami. Z grožnjami in terorjem ne boste dosegli ničesar gospodje.

Važno predavanje za železničarje v Mariboru. V nedeljo dopoldne se vrši v mestnem kinu za železničarje zelo važno predavanje o pozitivni rešitvi stanovanjske vprašanja. Razpravljalo se bo tudi o ideji ustanovitve zadrzne zavarovalnice v svrhu građenj stanovanj. Po predavanju bo navzočim dana prilika da si v kreditni in stavbnj zadrugi »Mojmir« ustanove svojo posebno sekcijo s posebnim odborom.

Za remediuro pri bolniških blagajnah. — V Pragi so na polikliniki zborovali nemški zdravniki v zadevi ordinacij članov bolniških blagajn. Napravili so sklep, v katerem se postavljajo na stališče, da se mora pri vseh bolniških blagajnah upeljati svobodna izbira zdravnikov. S tem bodo napravili veliko uslugo ne samo sebi, ampak tudi vsem članom bolniških blagajn. Zeleti bi bilo, da se to doseže in uvede tudi pri nas.

Potniški vizumi. — Kakor se čuje, bodo Češka, Avstrija in Nemčija odpravile potniške vizume za potovanje v označene države. — To bi bilo zelo potreba tudi pri nas. Zakaj se temu koraku niso priključili tudi gospodje v Beogradu?

Pri nas je kruh najdražji. — Na Angleškem stane 1.80 kg kruha 3.95, v Nemčiji 5.85, na Holandskem 3.25, v Italiji 2.50, v Franciji 2.80, v Avstriji 2.70, v Kanadi 3.25, v Newyorku 7.30 in na Madžarskem 3.40. — Pri nas pa stane 1 kg kruha 7.75 Din. Mi smo tedaj najdražji, pri nas v agrarni državi mora delavec in uradnik plačevati pri bori plači najdražje kruh! — Kdo je temu kriv? Ali ne oni, ki so doslej imeli vladna krmila v rokah? Ali ni temu kriva naša uprava? — Da, samo mi smo krivi! In še se dobe ljudje — proletarci — delavci in uradniki, ki so metali svoje volilne kroglice v žare onih, ki so jim rezali tako drag kruh. S tem so dokumentirali, da so radi lačni in strgani in da hočejo še naprej životartiti v takih razmerah.

Predrzen seplear. — V Beogradu se je pripetil slučaj, da je orožnik ustavljal na cesti potnika, ki je hotel ravno na kolodvor. Zahteval je, naj mu pokaže listnico.

Potnik se ukloni zahtevi in da listnico do zveznemu ožniku. Orožnik vzame iz listnice 37.000 Din in jih izroči nekemu svemu spremljevalcu. Potniku pa ukaže, naj se javi prihodnje jutro na policiji. — Uboji potnik se je pozneje prepričal, da je padel v roke seplearju, ki je bil preoblečen v orožniško obleko in da je njegov denar izgubljen.

Zito se je v Ameriki pocenilo! — Časopisi poročajo, da cene žitu v Ameriki konstantno padajo. — Mogoče pridemo vendar do ceneje moke, ako jo dobimo iz Amerike!

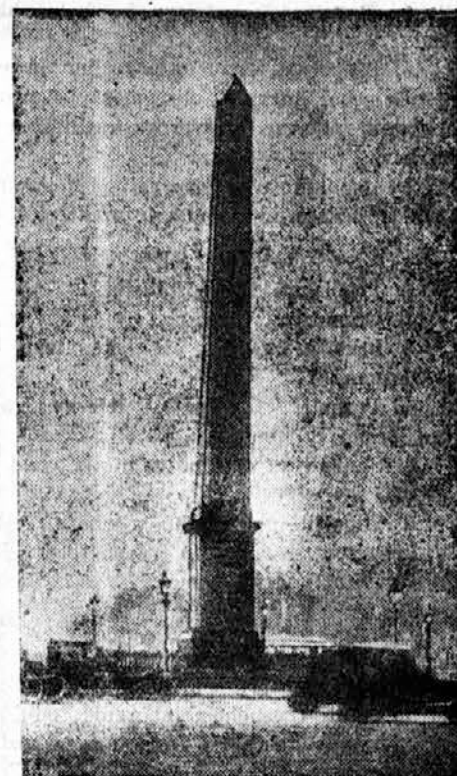
Pomorska nesreča. — V Vancouver-skem pristanišču je neka ladja zadela v neko japonsko ladjo ter jo močno poškodovala in prevrnila. Več pomorščakov je utonilo.

Nov denar na Češkem. — Čehi dobe v kratkem nove kovane novce po 5 Din. Vzorec bodo iz bakra in nikla.

Pogodbeni most. Pravi, da bo zgradila Italija nov most med Reko in Susakom. Do tega sporazumnega zaključka sta baje prišli pred kratkim razmejitveni komisiji.

Trgovinska pogajanja z Madžarsko, ki so se vsled volilne borbe prekinila, se bodo sedaj nadaljevala.

Egiptovski obelisk v Parizu ogrožen.

Med značilne stavbe egiptovske arhitekture spadajo tudi obeliski, visoki, vitki, tri- ali štirioglati stebri, ki se proti vrhu zožujejo ter navadno končujejo v nizko piramido. V starem Egiptu so jih postavljali pred templje in grobnice. Mnogo teh obeliskov je bilo začetkom prošlega stoletja prepeljanih v Evropo in v Ameriko. Najznamenitejši med njimi je takozvana »igla Kleopatrec«, ki stoji v New Yorku. Znan je nad 30 m visoki obelisk na trgu pred cerkvijo sv. Petra v Rimu in pa lep obelisk, ki stoji na Place de la Concorde v Parizu. Zadnji je bil postavljen leta 1913 kot darilo Mehmeda Alija parižanom. Listi poročajo, da je pariški obelisk v nevarnosti, da se zruši.

Nemirna Albanija.

Naša sosednja država, ki je še ni opolnila zapadna kultura in evropska civilizacija, preživlja še vedno notranje politične krize. Posamezna plemena se bore med seboj za nadvlado. Prinašamo sliko iz zadnje državljanske vojne, predstavljajočo prehod ustašev čez reko pred zasedbo albanskega glavnega mesta Tirane. Ta vojna, ki ni bila preveč krvava — na obeh straneh so bile neznatne izgube — je končala s porazom Fan Noli, ki je pobegnil iz države. Albanski narod je proglasil Albanijo za republiko in izvolil zmagovitega vodjo vsta-

Šev Mehmeda bega Zogo, predsednikom republike.

Premog trboveljski, libojški in črnomaljski, drva, koks, oglje, šlezjske brikete do- bavlja »Ilirija« LIUBLJANA, Kralja Petra trg 8, tel. 220 Plačilo tudi na obroke.

Bratje, na delo!

Strokovno organizirani delavci nam piše:

Pred volitvami je tudi v našem strokovnem gibanju nastal zastoj, ker so se posvetili tudi naši delavci volitvenim pripravam. Volitve so sedaj za nami in posvetili bo zopet vso pažnjo strokovnemu delu. Volitve same so pokazale, da naše delavstvo še ni zrelo. — Strokovno gibanje ne mešamo radi s politiko, a tu je treba vseeno spregovoriti par besed. Svoj čas najmočnejše socialistične stranke vseh vrst so danes pokazale, da jim delavstvo obrača hrbet.

Delavec se danes odtujuje socialističnim strankam in strokovnim organizacijam. Tepe ga kapitalistični bič, katerega še poljubuje. Kaj je temu vzrok? Delavske vrste so danes razcepljene kot morda nikdar prej. Teinu cepljenju so krive gnjile notranje razmere v organizacijah samih. Poglejmo samo pri socialnih demokratih. Stejejo se za zastopnike delavstva, med seboj pa vodijo najogabnejši boj. Tako je tudi v strokovnih organizacijah. Spominjam se slučaja, ko je neka skupina izdelala prota, test proti pravilniku bratskih skladnic, ki je bil po mojem prepričanju dober in vendar ga je druga skupina odklanjala, ker je izšel iz nasprotne strani. To je malenkost, a takih malenkosti je mnogo in te škodujejo potern delavskemu pokretu. Danes, po volitvah vidimo, da tako naprej ne more iti. Spregovoriti bo resno besedo. Ali se postavimo v odločno socialistično fronto, ali se damo na milost in nemilost kapitalistom. Danes moramo nekaj napraviti, ker nas itak pritiska kapitalistični znoj že z vseh strani.

Narodno socialna strokovna zveza je danes edina strokovna organizacija, ki se resno trudi za zboljšanje delavskega položaja. Ona je danes edina resna zastopnica delavstva, ker hodi pravo in iskreno pot. V Narodno socialni strokovni zvezi so danes združeni vsi oni, ki so se otreli pogubonosnega internacionalizma in ki hočejo sebi in proletarijatu dobro. Zato pozivamo še ostale delavce, da se nam pridružijo in pomnožijo naše vrste.

Vse člane NSSZ pa pozivamo, da podvojijo svoje delo, da gredo med delavstvo in širijo naš pokret. Vsi in vsak na delo.

Jesenice. Tukajšnja podružnica je v najlepšem razvoju. Pri zadnjih volitvah obratnih zaupnikov si je podružnica pridobila 3 zaupnike in 3 namestnike. Podružnica je intervenirala glede brezplačnega prevoza mrtvecev na pokopališče na Koroško Belo. Tudi je podružnica takoj podzela korake glede nameravanega skrčenja obrata. K. I. D. je namreč razglasila, da se bo s 1. februarjem delalo samo 14 dni v mesecu, kar bi delavcem prineslo hud udarec. Intervencijo je izvršil br. Zupan Tine in dognal, da o kaki krizi ni govora, zato bo podružnica podzela energične korake, da se delo ne omedli.

Iz strokovnega tajništva. Na zadnje okrožnico nam še niso odgovorile vse podružnice. Prosimo jih torej, da to nemudoma store. Te dni razpošljemo novo okrožnico, na katero nam mora brezpogojno vsaka podružnica odgovoriti. Tudi moramo podružnične odbore tem potom pozvati, naj redno obračunavajo s centralo. So podružnice, ki kar pozabljajo na to. Bratje, uvidite red v podružnice. Bodite v stalnih stikih s centralo.

STOEWER-REKORD pisalni stroj in STOEWER šivalni stroj

v vseh opremljenih si oglej pri LUD. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6, I. nadstr., vrata 10.

TABORNIŠKI RED.

Izpit druge stopnje.

Tabornik, ki napravi z uspehom sprejemni izpit in položi obljubo, lahko napravi po preteku enega meseca izpit druge stopnje s tem, da dokaže da:

1. Pozna zgodovino skautizma in gozdovništva s posebnim ozirom na razvoj v naši domovini.
2. Zna čitati zemljevide in z njihovo pomočjo prepoznati neznano pokrajino.
3. Pozna nekoliko taborniških iger, narodnih in umetnih pesmi.
4. Pozna temelje zdravstva (higijene) in prvo pomoč ponesrečencem.
5. Pozna temelje astronomije in geologije.
6. Razume osnovne temelje državnostva in politične uprave.

Izpit prve stopnje.

Ta izpit pripravljajo le nad 18 let stari taborniki, ki so že prejeli izpit druge stopnje. Da napravi ta izpit, mora dokazati da:

1. Pozna podrobno zgodovino taborništv.
2. Pozna razvoj zemlje in njene prvine.
3. Pozna v glavnih obrisih moderno svetovno naziranje.
4. Pozna nauk o telesu in spolno higijeno.
5. Prepoznaje neznano pokrajino in prične s seboj dnevnik, obsegajoč opazovanje prirodnih pojavov in tvorov rastlinstva in živalstva.

V dopolnitev se napravi pismena naloga iz nekaterih navedenih predmetov.

Vodniški izpit.

1. Predlagati in voditi izlet.
2. Organizirati družino.
3. Razložiti novinec naš zakon tako, da ga razume.
4. Poznati najvažnejše telesne vaje, igre, pesmi in himne.
5. Skuhati za družino zajuterk, obed in večerjo.
6. Zaposeliti gozdovnika v taboru, sestaviti program sestanka in ga voditi.
7. Poznati prvo pomoč.

Izpit za glavarje.

1. Orisati program delovanja rodu.
2. Izdelati načrt pokrajine.
3. Voditi z uspehom taborenje rodu.
4. Voditi delavnico in v njej zaposliti tabornike.
5. Sestaviti in uporabljati priročno lekarno.

Napreduje se samo stopoma, nikdar se ne sme posameznih izpitov preskočevati. Izvzeta sta le izpita prve in druge stopnje. Glavar rodu mora imeti na primer taborniški, vodniški in izpit za glavarje — Za taborniški izpit pripravlja novinec vodnik družine. Za izpit prve in druge stopnje se pripravljajo taborniki sami.

Pri teh dveh in pri vodniškem in pri izpitu za glavarje je navzoč zastopnik na-

čelstva Združenja. O njih se izdaje posebna potrdila, ki jih poleg glavarja rodu podpiše tudi načelnik (načelnica) Združenja. O njih se izdaje posebna potrdila, ki jih poleg glavarja rodu podpiše tudi načelnik (načelnica) Združenja.

13. ORLOVA PERESA.

Stremjenje vsakega gozdovnika naj bo, da bi si pridobil čim več odlikovanj, t. zv. orlovih peres in si tako zaslužil častni naziv »bojevnika« in »stražarja«.

Naziv »bojevnika« podeli načelnstvo Združenja za 10. naziv »stražarja« za 15 orlovih peres. Orlovo pero se podeljuje za sledeče čine:

1. Preživeti najmanj 30 noči v taboru pod šotorom (ni treba vse nočkrat).
2. Prepotovati najmanj 100 km peš in prinesiti s potovanja kroniko, spopolnjeno z risbami ali fotografijami.
3. Poznati naše strupene gobe in rastline.
4. Poznati 20 vrst rastlin in 20 vrst dreves oz. grmičevja.
5. Poznati 20 vrst ptic in 20 vrst žuželk.
6. Ustanoviti rod, zmožnega pravičnega delovanja.
7. Podati pismo razpravo, bodisi iz geologije, astronomije ali podobno.
8. Voditi z uspehom 14 dnevni tabor.
9. Izdelati čoln.
10. Delovati za treznost in zdravje naroda.
11. Fotografirati plaho žival v njeni naravni okolici.
12. Podati pregledno študijo geološke sestave svojega kraja, njegovo rastlinstvo ali živalstvo.
13. Podati samostojno razpravo o Gozdi modrosti (gozdovništvu).
14. Predložiti 10 predmetov iz različnih panog ročne obrti.
15. Za vsako leto članstva v ZST se dobi eno orlovo pero.

To so primere, za katere se podeljuje orlova peresa. Za čine, ki jih je gozdovnik dolžan vsrčiti, se ne podeljuje odlikovanj. Taka dela so pomoč ubogim, rešitev življenja, udeležba pri rešitvah delih in podobno. — Ako je dovršil tabornik delo, katerega izvršitev ni bila njegova dolžnost, ga rodov svet predlaga načelnstvu Združenja v odlikovanje. Predpogoji so: izpit druge in prve stopnje, popolna abstinenca in starost 16 let. Imenovanja bojevnikov in stražarjev se izvršujejo na letnem zboru Združenja.

V stalnih taboriščih se štejejo in zapisujejo točke za red, za zmago v igrah in lahkoletskih tekmah in podobno. Nagrada je knjiga ali umetniški predmet.

Ako je načelnstvo ZST mnenja, da je kak član zmožen napraviti izpite, a mu je to oteženo, se mu vseeno o njih izda polnoveljavno potrdilo.

Tajinstveni morilec deklet.

(Nadaljevanje.)

Bill hoče oditi iz kajute, toda mož s krinko ga se zadržati.

»Kedaj zopet prideš, Bill?«

»Jutri zvečer, semkaj, ob tej uri, go spod?« ter zgine med vrati; le Jim še čaka navdila.

»Gospod!« reče tiho. William pogleda kvišku.

»Kaj hočeš, Jim?«

»Ali smem tudi jaz iskati — mlado damo?«

»Ne Jim, ti moraš ostati v moji bližini, kajti tebe nujno potrebujem. In zato dobiš tudi ti veliko nagrado.«

»Če ukažete, da naj skočim v vodo, hočem tudi to storiti,« de Jim vneto.

»Ti si zal dečko. Vem, da si se nekaj časa bunil proti meni le vsled spletka Elizete. Sedaj uživaš zopet moje popolno zaupanje. Morda si že uganil, da imam z zginulo damo bolj intimne vezi?«

»Da, gospod!«

»Torej poskušaj, kaj ti sedaj povem: S pismom, ki ti ga takoj dam, boš odšel v mojo hišo v mestu ter mi vsako jutro in vsak večer prinašal poročila, ki ti jih bo dajal stari oskrbnik.«

»Gotovno, gospod!«

»Vedeti moram namreč, če se je dama že vrnila domov ali še ne, zaznati moram to, ališ, Jim?«

Jim pritrdi.

»Gospod, ali ne menite, da je lopovski baron Hardy pri tem poslu udeležen?«

»Nemogoče. Clifford bi bil ostal v Londonu; kot pa si sam slišal, sta oba že osem dni odsotna.«

»Seveda, to je čisto pravilno. Toda vendarle se mi čudno zdi, da je mlada dama ravno v Hydeoparku zginila brez sledu.«

Da bi jo bili s silo odvedli od tam, na kaj takega niti misliti ni, ker je to popolnoma izključeno, saj je v parku vedno dovolj šetalcev, vozovi pa smejo voziti samo na široki zanje določeni cesti.«

William prikima.

»Preje bi domneval, da so jo odvedli z zvijačo: nadaljuje Jim, »kar ne smatram za nemogoče.«

Mož s krinko iztrga iz svoje beležnice listič in napiše nanj nekaj vrstic.

»To pismo, Jim, odnesi jutri zjutraj v hišo v mestu. Izroči je oskrbniku in se takoj vrni z odgovorom.« Sedaj pa imam še važno opravilo.«

Jimu se prijazno pokima, nato pa se počasi oddalji iz kajute. Le odmev njegovih korakov je še nekaj časa slišati iz goste megle.

Ellen — jetnica.

Ellen se docela zave svojega položaja šele, ko je odšla od nje zagonetna tujka. — Zeleznice spone težje njeni nežni roki, jeklena veriga rožlja pri vsakem gibu, ki ga napravi — ubogo dete more napraviti le par korakov ter se le s težavo uvesti na siromašno ležišče.

Zaman si revica beli glavo, kaj je pravzaprav vzrok, da jo je tujka zvalila semkaj. Pa ne, da je postala žrtva radi za- menjave osebe? Toda ne more, saj tujka ve za njeno ime.

Tedaj pa ji naenkrat pride na um nova misel. Brez dvoma, krasna tujka mora biti ena tistih deklic, katerih slike je imel William v svoji pisalni mizi. William jo je pustil na cedilu kot več drugih, in pravna Španjolka se je radi tega maščevala nad njo. Da, tako mora biti, drugače ni mogoče rešiti uganke.

Priporočamo trdko Josip Petelinca

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Najcenejši nakup

nogavic, žepnih robcev, brisalk, kloba, belega in rjavavega platna, šifona, kravat, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potreščin za šivilje, krojače, Solingen škarij za priko-jevanje in za obrezovanje trt.

NA VELIKO IN MALO.

In sedaj je priklenjena kot hudodelka-jetnica ljubosumne deklice. Ali jo more še kaj hujšega doleteti? Uboga Ellen!

S turobnimi vzdihli se zlekne uboga deklica po siromašnem ležišču. V mislih je pri svoji bolni materi, katere bo najbrže vsled prestanega strahu, povzročenega s ponovnim zginitjem svoje hčerke, pred-časno zatisnila za vedno svoje trudne oči. Tedaj se pa odpro vrata, črner, oblečen v službeniško obleko, se prikaže med vrati. V rokah drži majhno taso z nekaj jedili, ki služijo za prehrano najnižje, stoječim človeškim slojem. Jedila postavi na mizo, po- leg jedil pa vrže z vodo in kozarec iz pločevine, ter zopet odide, ne da bi spregovoril kako besedo.

Čim ga zagleda Ellen, se močno pre-straši, toda ker se zanjo prav nič ne zmeni, se kmalu umiri ter razmišlja o svoji usodi. Njeno razmišljanje pa kaj kmalu prekine pritajen, porogljivo doneč smeh. Ne da bi se še dobrodu zavedla, kaj naj ta smeh po- meni, stoji že pred njo lepa tujka.

»Zaak ne jeste?« jo porogljivo vpraša. »Krompir, voda, najbrže ne prija vašemu razvajenemu želodcu, kajne? No, le moji dobrohotnosti se imate zahvaliti, da sploh dobite taka jedila; pravzaprav sem skle- nila, da dobite za hrano samo trd, plesniv kruh in vodo.«

Ellen jo mirno gleda v njen vsled raz- burjenosti pordečeli obraz, svesta si, da ni napravila tej deklici niti najmanjše krivice.

»Brez moči sem napram Vam«, izpre- govori Ellen tiho. »Vendar kolikor se mo- rem spominjati, vas nikdar z ničemer ni- sem užalila, da niti tega se ne spominjam, da bi vas bila kedaj prej videla. V svo- jem življenju sem že veliko pretrpela, in tudi to bom prestala, kar je vsemogočni se- daj odmeril meni. Toda, da me imate sedaj tukaj vjeto, priklenjeno kot največjo hu- delko, dočim moja uboga, težko bolna mati leži doma v postelji, sedaj morda celo že umira, za vse to boste enkrat dajati odgo- vor pred najvišjim sodnikom.«

Porogljiv nasmeh zgine po teh besedah lepi tujki takoj z obraza.

»Vaša mati — je bolna?« vpraša s čisto izpremenjenim glasom.

»Izvolite se sama prepričati o resni- nosti mojih besed!« de mirno Ellen, »edino razvedrilo, katero sem si pri postrežbi moje uboge matere privoščila, je bil kratek iz- prehod v parku v opoldanskem času.«

»Ne govorite mi o tem!« ukaže tujka rezko. »Vi ste moja jetnica ter tudi ostanete, dokler se ne odločim, kaj se ima z vami zgoditi.«

Pa četudi je bil odmev teh be-ed urd, osoren, vendar je videti, kot da lepa dama ne more prenesti jasnega pogleda modrih oči Ellene. Odreventelo bulj tujka v steno, cvetoče ustnice šepetajo nekaj nerazumlj- vih besed. Potem pa se usede na priprost lesen stol in motri ubogo, priklenjeno El- leno s pogledi, iz katerih oči seva nepomirljiva maščevalnost.

»Vi sama mi niste ničesar žalega sto- rili, Ellen Morris!« izpogorji počasi, »in vendarle vas sovražim, zakaj, to zveste ka- sje.«

Pri teh besedah spreleti ubogo Ellen naravnost groza kljub njeni dosednji po- gumnosti. V duhu pohiti k svojemu Willia- mu. Kaj če se v izbruhu svoje strasti poda k Hardyju in ga poteni zaprejo? Bolj se boji in trese sedaj za svoja zaročenca kot samo zase.

Lepa tujka menda ugane njene misli.

»Ah, — vi mislite na njega — na svo- jega bratranca, kaj ne?« se ji roga.

»Ali ga poznate?« vpraša Ellen ne- hote.

»Da!«

Elleni je sedaj jasno, da je William nekoč oboževal lepo tujko, potem jo pa za- pustil. Prisegel ji je zvestobo ot nekde- j njej, ter ga v svojem obupu zasledovala, da se nekoč maščuje nad izvoljenecem svojega srca, ki jo morda tudi še sedaj ljubi.

V Elleni vse kipi, zdi se ji, da mora sedaj govoriti.

»Moj bratranec vam je preje enkrat ob- ljubil, da vas poroči, kajne?« vpraša El- len, pri čemur močno zarudi.

Mlada dama se rezko nasmehne.

»Ne, ne,« vzklizne. »Oh, da bi bil le to storil! Toda čemu vprašujete to?«

Rdečica in bledost se izmenjavata se- daj na Elleninem obrazu. William je torej lepo deklico le omamil, jo morda z zvijačo prevrnil, da morda še kaj hujšega storil? Dalje Ellen ne mara razmišljati. — Sedaj že skoro sočustvuje z lepo deklico, katere je — po njenem mišljenju — najbrže vsled svoje obupanosti nad Williamovo nezvesto- bo ravnala z njo tako nezaslišano.

»Svojemu bratranecu sem že večkrat prav britko očitala, da je s svojo strastjo omamljal tudi rca drugih deklic,« reče Ellen z neodločnim glasom. »Sedaj šele uvidim, kako krivico vam je storil.«

Ellen obmolne, kajti tujka se je sedaj dvignila s stola ter se vsedla poleg nje.

»Ali je William še druge ljubil?«

Obraz Ellene postane smrtno bled. — Kljub svojemu pomilovanju vrednemu po- ložaju pozabi sedaj, da postopa tujka z njo tako sramotno in podlo.

»Po naključju sem zvedela za to,« se iz- vije Elleni s težavo iz grla. »Toda William me je tako mlo in udano prosil za odpu- ščanje, da mu tega nisem mogla odreči. — Njegovo strastno čustvo ga je zapeljalo — odpustila sem mu, ker sem ga tako iskreno ljubila.«

Tujka strli pred se.

»Vendar pa se ne morem spominjati, da bi bila videla vašo sliko,« nadaljuje Ellen.

Sedaj zapiči lepa Španjolka svoje tem- no modre oči vanjo.

»Da, imate prav, Williams Morris po- znani šele prav kratke čas.«

Ellen obledi. Tako torej je z Williamo- vo zvestobo, o kateri ji je tako sveto zat- jeval? — Seznanil se je s to lepo tujko in ji prelomil zvestobo. Pa tudi tujko je zapustil, to je grozno, sramotno! Ihteč za- krije Ellen svoj obraz z rokama. V tem tre- nutku ima občutek, da je njena ljubezen do Williamsa za vedno zginita iz njenega srca.

»Jaz — ga — zaničujem!« se ji s pre- trganimi glasovi izvije iz ust. Pri tem pa seveda Ellen ne opazi, kako zmagoslavno žari obraz njene nasprotnice, niti ne čuje njenih s tihim šepetom izgovorjenih besed:

»Ah — ona misli, da me je William ljubil ter zapustil, kot se je to menda že pripetilo nekaterim deklicam! Oh, kako sem zadovoljna, boljšega uspeha se niti že-leti nisem mogla. Sedaj pa velja, da še bolj podkrepim njeno mišljenje.«

Navidezno štrli mračno pred se ter reče glasno: »Da, William Morris mi je prisegel zvestobo, omamil me je, mi vzel

mojo čast — z zvijačo in silo in me potem sramotno zapustil.«

Ellen se takorekoč zgrudi. Lepa, men- da od samega vraga navdahnjena deklica, se naslaja na mukah svoje nedolžne žrtve.

»Sedaj sem se mu maščevala. Vem, da vas je ljubil ali se vsaj delal kot da va- ljubil, toda nikdar ne boste njegova!«

»Jaz ga — sovražim!« stoče Ellen.

»Ali je to resnica?«

Tedaj pa si Ellen naglo obriše solze.

»Ni vreden, da radi njega plakam preveč nesramno me je varal. Moj bog, š- veta mi je rekel, da ga moje ime varuj in ščiti pred sleherno skušnjava! In ka- moram sedaj slišati!«

Izgovorivši to se naenkrat obrne k svoji mučiteljici.

»Kdo ste vi?« vpraša obotavljajoče.

»Imam več povodov, da vam zamočim svoje ime, vsaj rodbinsko ime. Morete me imenovati Terezo.«

Jeklena veriga zaročnja. Tedaj se Špa- njolka znova porogljivo nasmehne.

»Hahaha, kmalu bo William Morris zvedel, kako mora trpeti njegova lepa ne- vesta!« Odločila sem se, da ga kaznujem, dokler me na kolenih ne prosa za moju lju- bezen. Sedaj ljubite vas, o tem ni dvoma, in prav pekoče muke bo čutil, če vidi in sliši, kako morate trpeti.«

Ellen skoro preslihi besede. Zaveš, da ji je William ponovno prelomil zvestobo, zadušil v nji vsako drugo misel. Tedaj pa Tereza skoči na noge in vzradoščena plo- skne z rokama.

»Kaka ideja! Ha, kako dobro mi je došla! Vidi naj trpljenje svoje ljubljene Ellene, na lastne oči naj jo vidi priko- njeno in občuduje njeno razkošno biva- lišče, pa je vendar ne more rešiti iz pomilovanja vrednega položaja! Hahaha, sedaj pa na delo — brzo!«

Se enkrat se glasno nasmehne, potem pa že odhiti od svoje žrtve. Bolj podobna mrtvem kot živemu bitju leži Ellen na svojem bormem ležišču. Misel, da je Wil- liam prelomil dano ji prisego, zamori v nji vsa druga čustva. Niti za hip se ne poj- vijo v nji dvomi, da bi to kar ji je pove- dala Tereza, ne bilo resnično. Zorastvo, ki ji je kipelilo iz vsake besede lepe Špan- jolke, jo je utrjevalo v tej zaveš, taki izbruh sovraštva se morajo pojaviti le v sre- u po maščevanju drhteče, varane deklice.

(Dalje prih.)

Gospodarstvo.

Koliko je vreden dinar?

	Ta teden	Prejšnji teden
100 švic. frankov stane	1176—	1104—
100 franc. frankov »	326 69	334 50
100 laških lir »	252 50	257—
100 čeških kron »	179 50	181 87
100 avst. kron »	0 085	0 0867
100 ogrskih kron »	0 084	0 079
100 bolg. levov »	44 39	41 40
100 dolarjev »	6050—	6148—
100 angl. funtov »	29150—	29695—

Črniška borza,

	11. febr.	4. febr.
švicarskih frankov		
100 dinarjev je stalo	8 50	8 375
100 franc. frankov »	27 78	28 05
100 laških lir »	21 42	21 56
100 čeških kron »	15 31	15 28
100 avst. kron »	0 0073	0 0073
100 ogrskih kron »	0 0072	0 0072
100 bolg. levov »	3 775	3 75
100 dolarjev »	518 70	518 10
100 angl. funtov »	2477 50	2481 5

Ogovorni urednik: Franjo Rupnik. Tiska tiskarna M. Hrovatin v Ljubljani. Izdaja konzorcij »Nove Pravde«.

Vse pisalne, risalne in šolske potreščine do- bite najceneje v papir- ni trgovini

Miroslav Bivic

Ljubljana

Sv. Petra cesta 29.

Lastna knjigovoznica.

Velika zaloga šolskih zvezkov, map, in blokov.

Glasbene instru- mente in potreb- ščine

kupite najbolje in najce- neneje pri M. MUŠIČ, Ljubljana, Šelenburgova 6

Prometni zavod za premog

d. d. v Ljubljani

prodaja premog

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih ce- nah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo.

Inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češko- slovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

NASLOV:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva c. 15/II.

Najboljši šivalni stroji

so edino

Josip Petelinca

znamke

„Griffner“ in „Adler“

Večletno jamstvo.

Delavnica za popravilo strojev.

Pouk v vezenju brezplačno.

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika za vodo.